



evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název vzdělávacího materiálu:	Věková a pohlavní struktura
Číslo vzdělávacího materiálu:	VY_32_INOVACE_Z.1.04
Autor vzdělávací materiálu:	PaedDr. Alena Vondráčková
Období, ve kterém byl vzdělávací materiál vytvořen:	1.pololetí školního roku 2013/2014
Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vzdělávací obor:	Geografie
Vzdělávací předmět:	Zeměpis
Tematická oblast:	Obyvatelstvo a sídla
Ročník, pro který je vzdělávací materiál určen:	4. ročník vyššího gymnázia

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Anotace:	Výukový materiál pro žáky 4. ročníku gymnázia pro předmět zeměpis, slouží pro interaktivní výklad a samostudium a je doplněn několika problémovými úkoly. Další úkoly jsou formulovány v pracovním listě.
Citace použitých zdrojů:	Mirvald, Stanislav a kol. Geografie – socioekonomická část. SPN – pedagogické nakladatelství a. s., 1998. ISBN 80-7235-008-0. s. 39 - 41 Bičík, Ivan a kol. Příroda a lidé Země. Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o. Praha, 2004. s. 84 - 94 Hanus Martin a kol. Školní atlas dnešního světa. 1. vydání. TERRA, s.r.o. a TERRA –KLUB o. p. s., 2011. ISBN 978-80-902282-6-9 http://www.penize.cz/duchody/219997-vladimir-bezdek-babyboom-ani-nahodou! http://cs.wikipedia.org/wiki/Struktura_obyvatelstva http://www.scitani.cz/csu/2013
Vzdělávací materiál vytvořen v rámci projektu Sportovní gymnázium - škola 21. století	

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Citace použitých zdrojů:

http://www.scitani.cz/csu/redakce.nsf/i/obyvatelstvo_lide

<http://www.czso.cz/csu/2012>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Pyramide_des_%C3%A2ges-Afghanistan.PNG

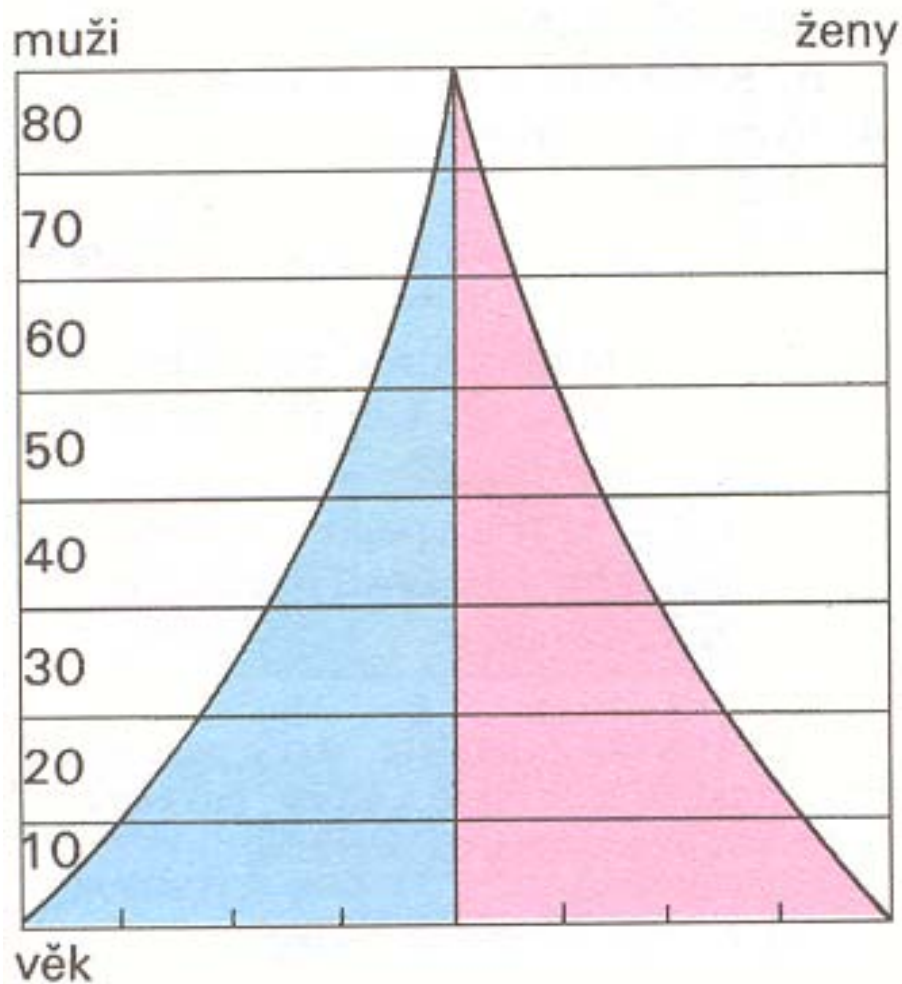
Vzdělávací materiál vytvořen v rámci projektu
Sportovní gymnázium - škola 21. století

Věková a pohlavní struktura

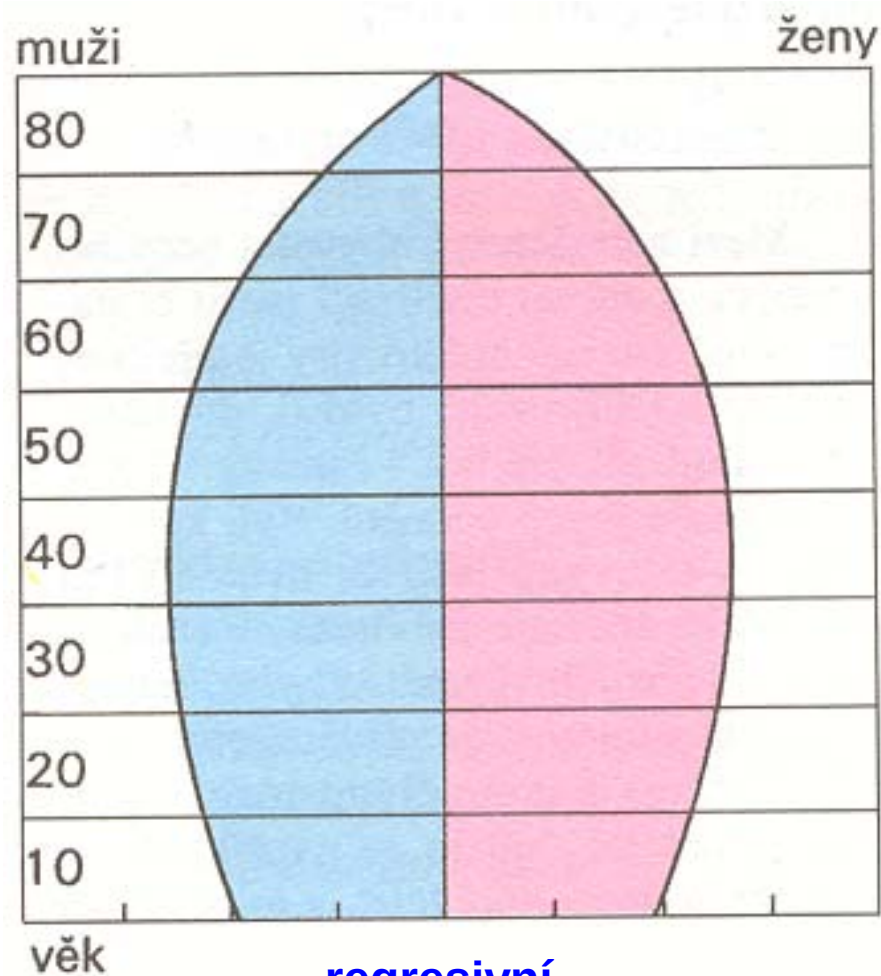
Věkové skupiny

předproduktivní věk	0 – 14
produktivní věk	15 – 64 (60)
postproduktivní věk	65 (60) a více

Věkové pyramidy



progresivní



regresivní

Popiš o jaký typ populace se jedná, v kterých státech ji najdeš a jaké má problémy?

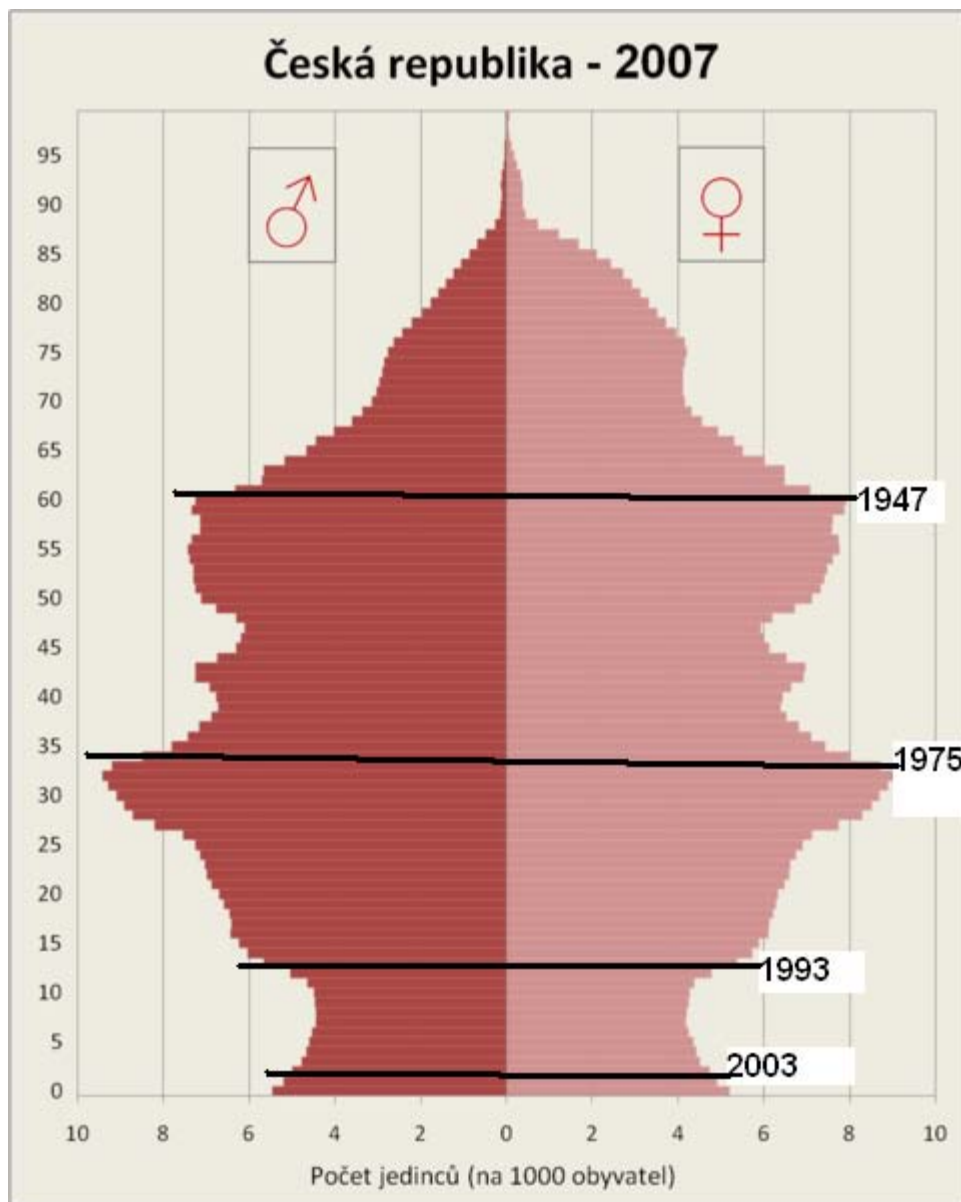
Řešení:

Progresivní:

Vysoká porodnost, lidé se dožívají nízkého věku, chudé státy, problém přelidnění, hladu

Regresivní

Nízká porodnost, lidé se dožívají vyššího věku, vyspělé státy, problém stárnutí populace

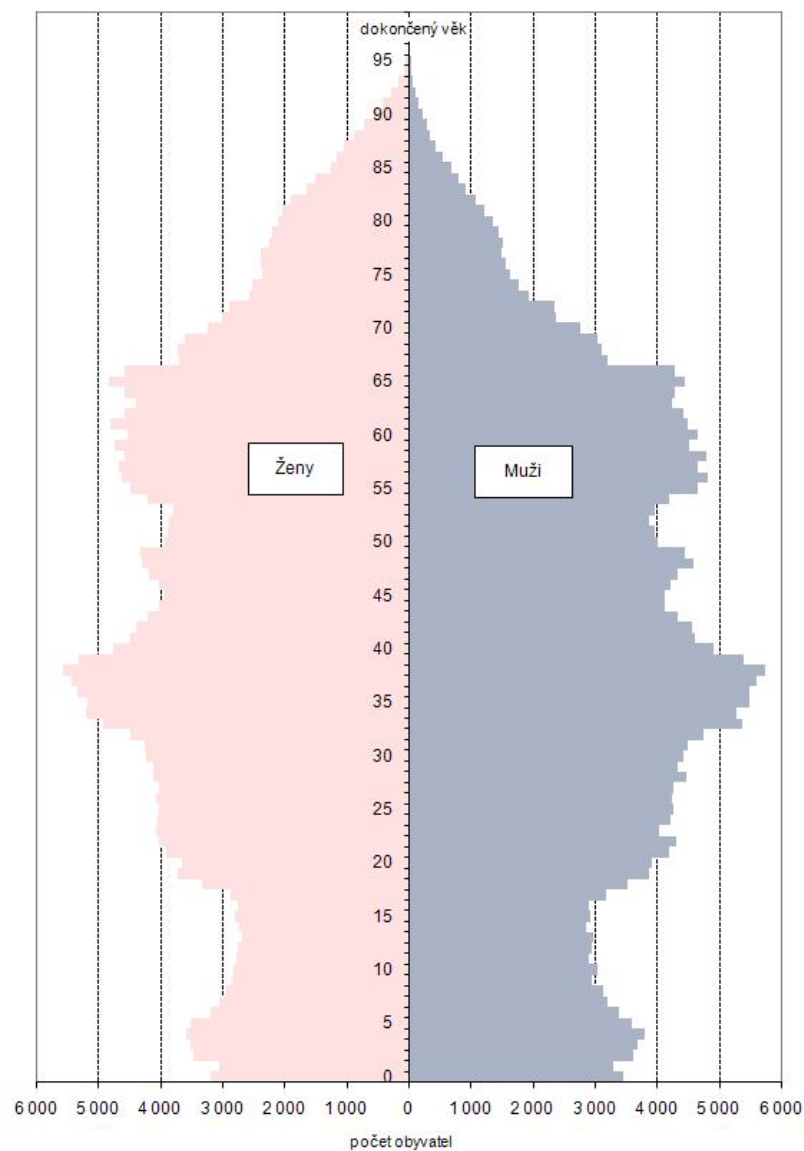


Pokus se vysvětlit reprodukční chování obyvatel v daných letech.

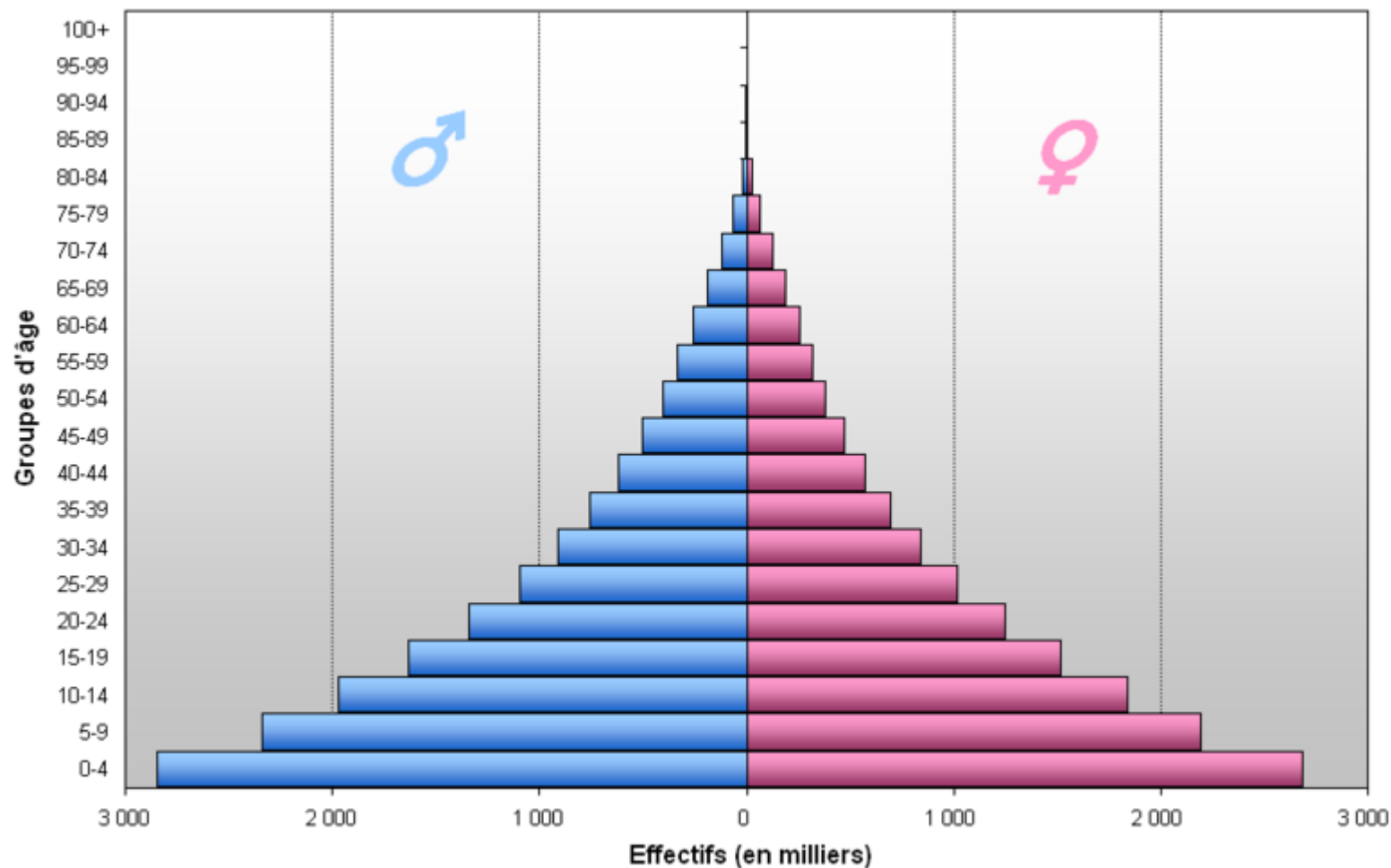
Řešení:

- 1947** – po druhé světové válce výrazně vzrostla porodnost, **odložené děti z období války** (za války se rodilo dětí málo)
- 1975** – děti silných poválečných ročníků a navíc byla porodnost podpořena řadou propopulačních opatření – **Husákovy děti**
- 1993** – změna reprodukčního chování obyvatel po Sametové revoluci, **zakládání rodiny v pozdějším věku, změna životního stylu** – nároky, zaměstnání, kariéra
- 2003** – částečný **baby boom - děti Husákových dětí** odložené do věku 28 a více let

Věkové složení obyvatelstva Jihočeského kraje k 31. 12. 2012



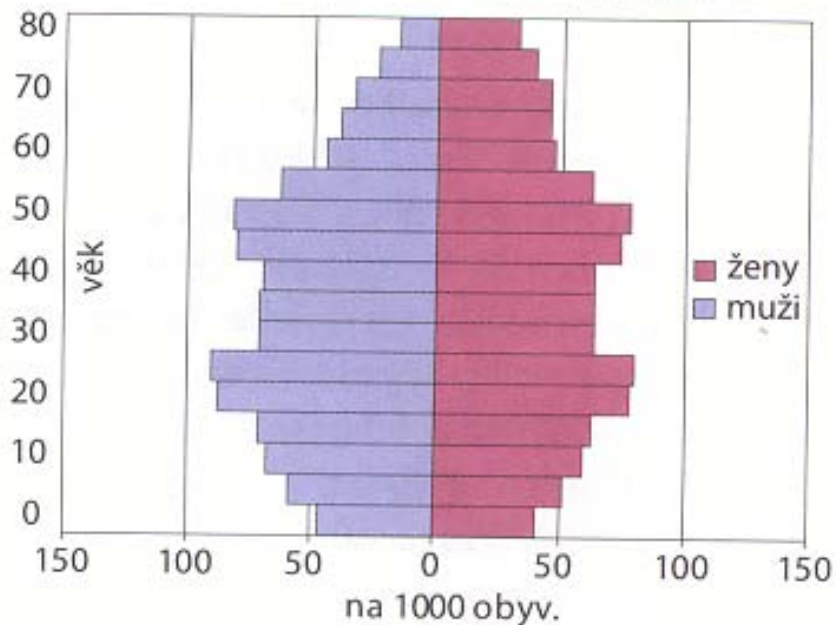
Pyramide des âges, Afghanistan, 2005



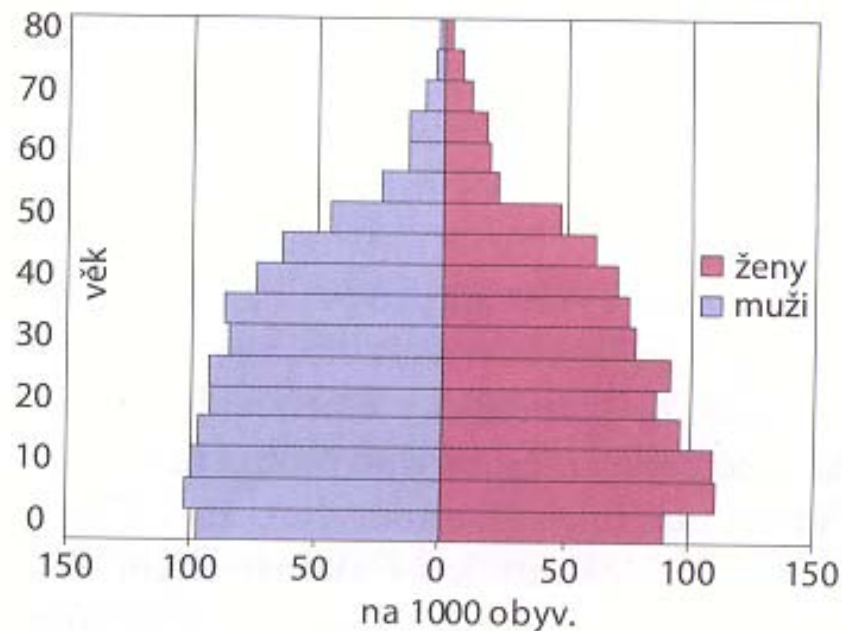
Source: Organisation des Nations Unies (World Population Prospects: The 2004 Revision)

Porovnej věkovou pyramidu většinové národnosti a romské menšiny v ČR.

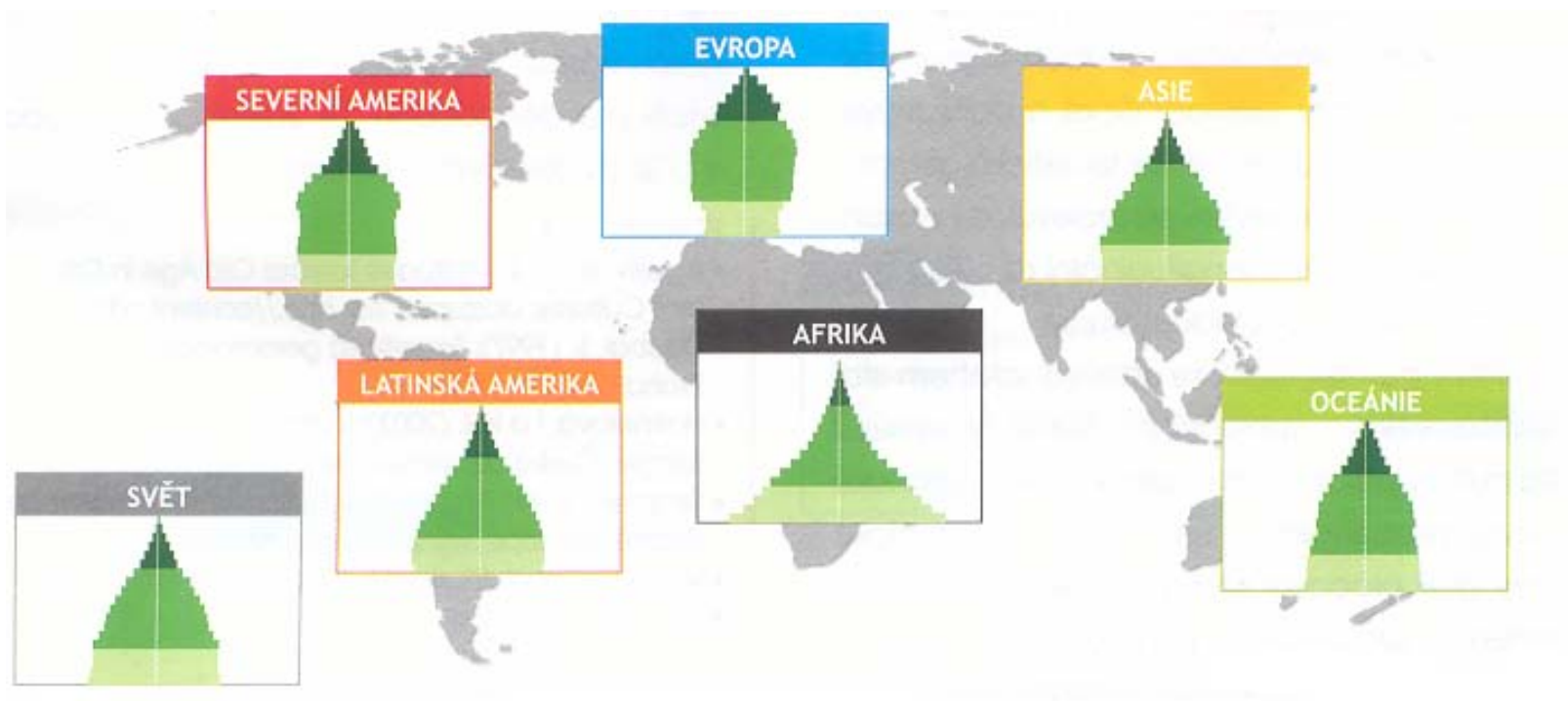
Věková struktura ČR - Sčítání 2001



Věková struktura Romů v ČR - Sčítání 2001



O jaké typy věkových pyramid se jedná u jednotlivých světadílů?



Do grafů zakresli linie v následujících letech:

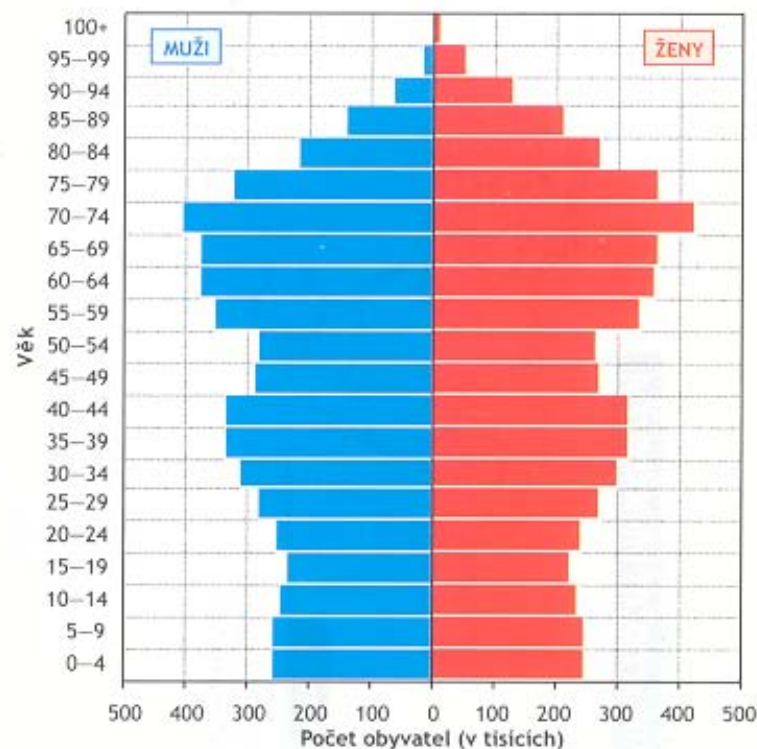
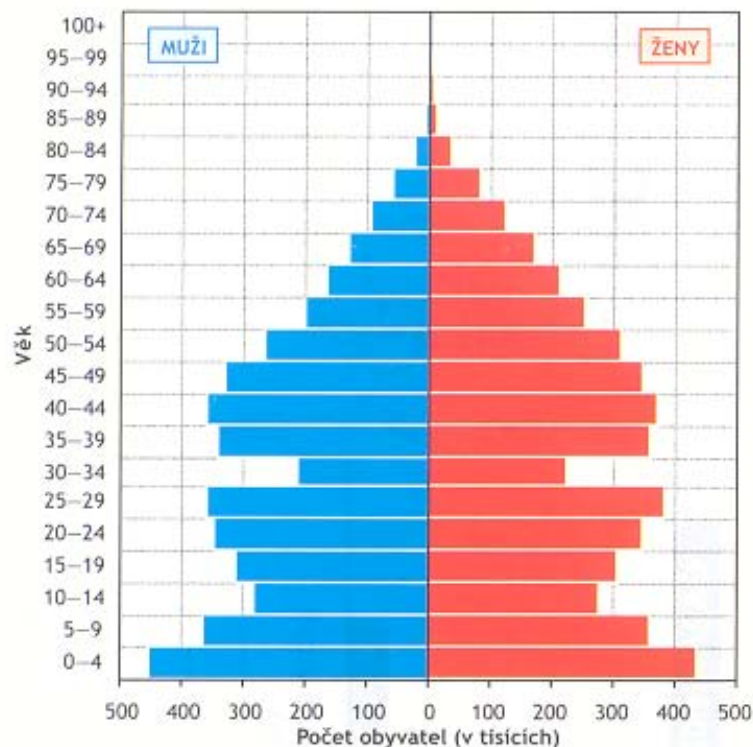
a) 1. světová válka

b) hospodářská krize – 30. léta 20. st.

c) 70. léta – Husákovy

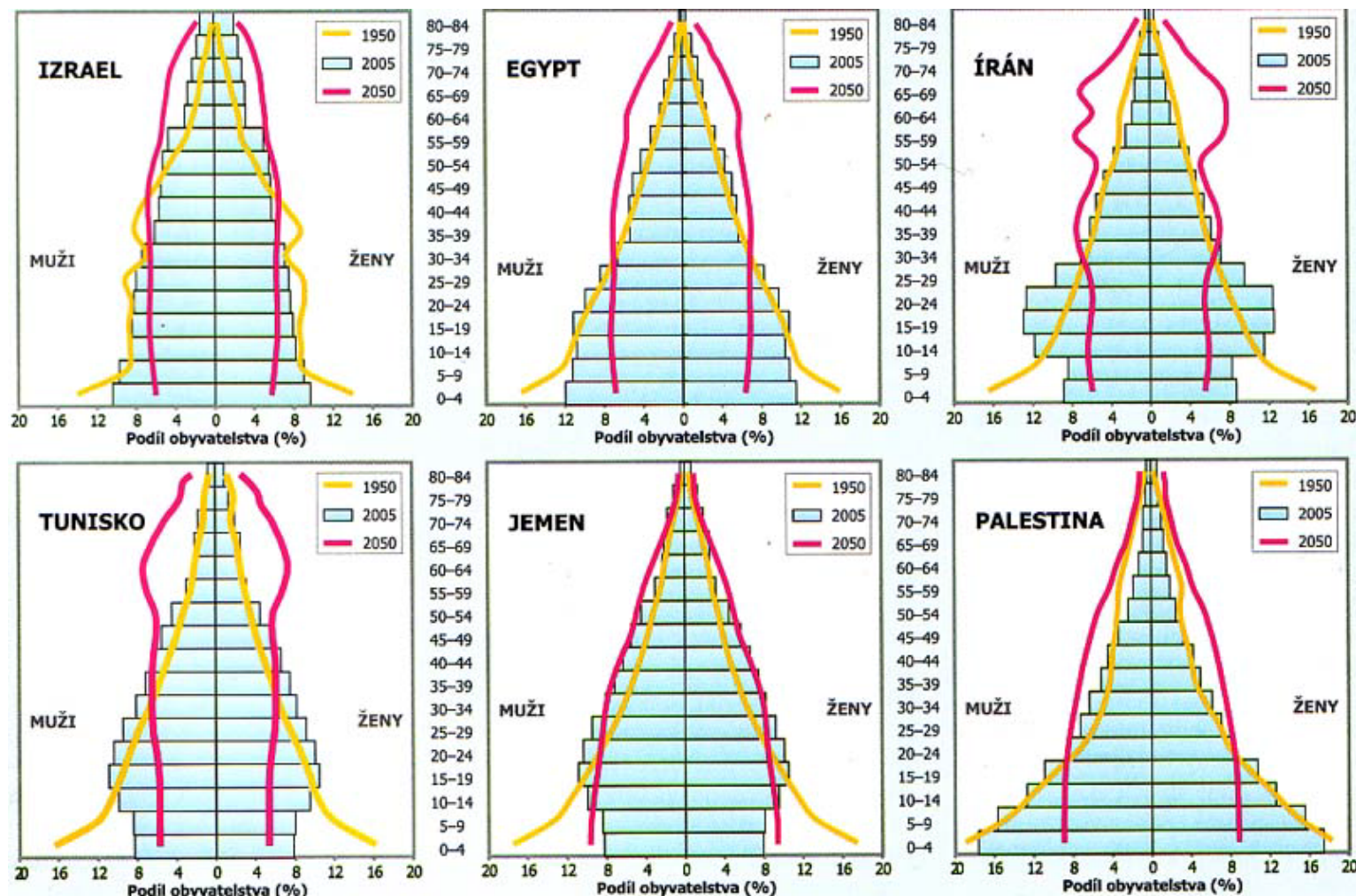
d) 90. léta po Sametové revoluci

VĚKOVÁ STRUKTURA ČESKA V ROCE 1950



VĚKOVÁ STRUKTURA ČESKA V ROCE 2050

Zajímavé prognózy:



Závěr:

Obyvatelstvo se podle věku dělí do tří věkových skupin: **předproduktivní, produktivní a postproduktivní věk.**

Věkové složení se přehledně znázorňuje pomocí **věkových pyramid.**

Rozeznáváme tři základní typy věkových pyramid - **progresivní, regresivní a stacionární věkovou pyramidu.**

Věkové složení je ovlivněno zejména **reprodukčním chováním obyvatel a délkou života.**

Reprodukční chování je ovlivněno celou řadou společenských faktorů:

Války, hospodářské krize, životní styl, hodnotová orientace, politické nástroje – propopulační i protipopulační.

Nemalou roli začínají hrát i **biologické faktory** – snížená plodnost žen a dnes ještě více mužů, zvláště při posunutí věku matek.

Délku života ovlivňuje hlavně **úroveň zdravotní péče a výživy.**

Ve většině států světa populace stárne. Odpovídá jí tedy regresivní věková pyramida.

Jediným kontinentem, kde ještě tento problém nenastal je **Afrika s výrazně progresivní věkovou pyramidou.**

Složení obyvatel podle pohlaví

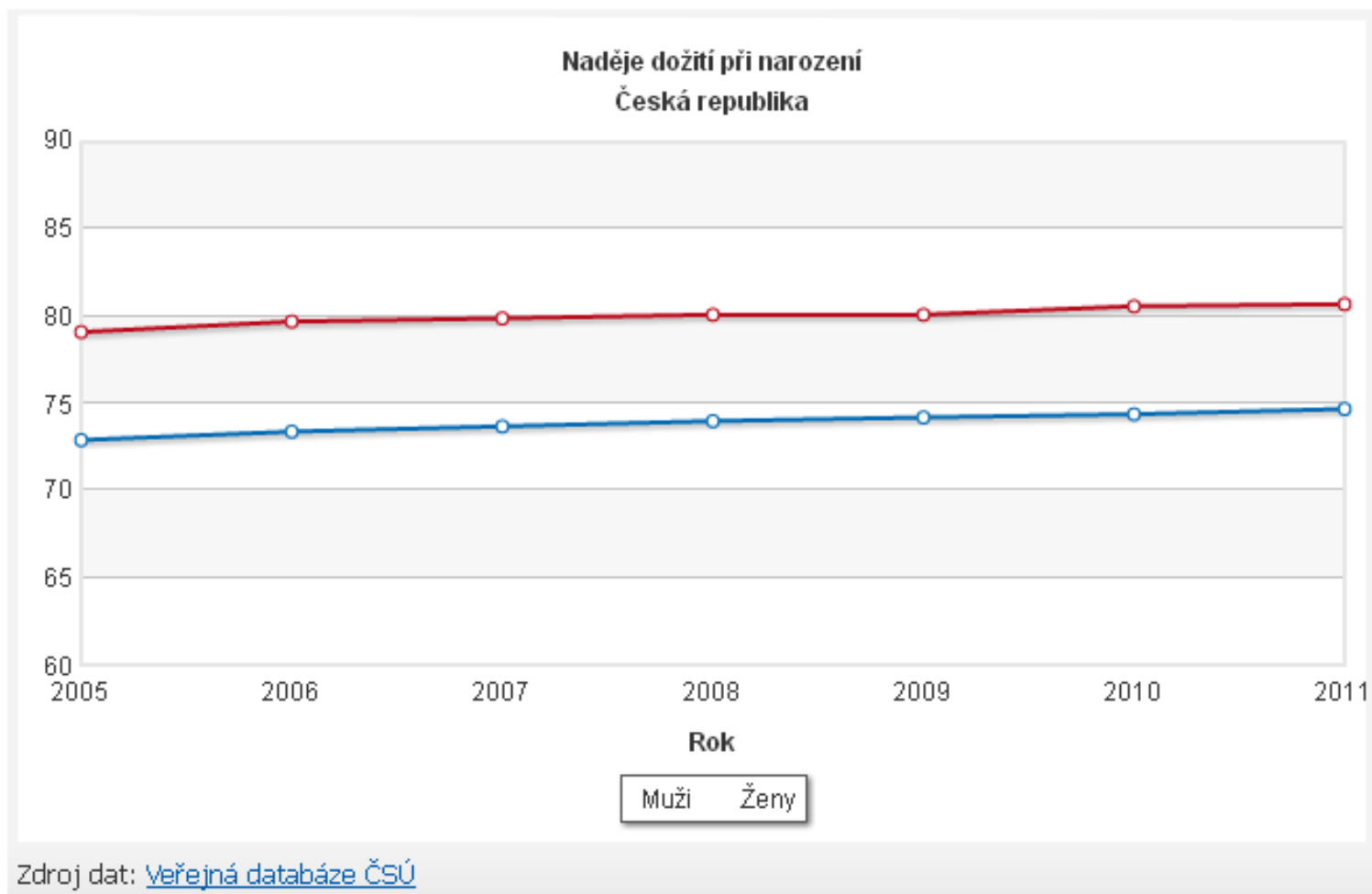
U živě narozených dětí je poměr mezi chlapci a děvčaty v rozmezí od 104 do 107 chlapců na 100 děvčat.

Rodí se tedy více chlapců než děvčat.

Za normálních podmínek umírá více mužů než žen

Mužská vyšší úmrtnost se projevuje i na výši naděje dožití. Rozdíl v naději dožití mezi muži a ženami je v ČR přibližně 6 let.

Česká republika měla k 31. březnu 2013 **10 512 782** obyvatel.



Složení podle pohlaví a věku v ČR k 1.1. 2012



věk muži	věkové složení mužů k 1. 1. 2012	věk ženy	věkové složení žen k 1. 1. 2012	závěry
CELKEM	5 158 210	CELKEM	5 347 235	
0	55 809	0	52 944	Převážijí muži
5	56 011	5	52 755	
10	47 047	10	44 512	
15	46 732	15	44 274	
20	67 179	20	63 696	
25	72 148	25	67 817	
30	77 026	30	72 700	
35	96 639	35	91 438	
40	79 437	40	75 232	
45	70 562	45	67 378	
50	64 213	50	62 732	
55	72 637	55	74 390	
60	72 878	60	79 052	Převážují ženy
65	67 450	65	77 837	
70	41 436	70	52 355	
75	26 116	75	38 393	
80	20 363	80	35 242	
85	10 250	85	22 753	
90	3 252	90	9 654	
95	291	95	1 089	
100+	127	100+	487	
Průměrný věk	39,6	Průměrný věk	42,5	



Závěr:

Protože se rodí o něco více chlapců, tak muži převažují v nižších věkových kategoriích.

Počet mužů a žen se srovná ve věku kolem 55 let a ve vyšších věkových kategoriích převažují ženy.

Celkově v populaci nepatrně přepažují ženy.

KONEC